

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

07 липня 2017 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 172/вс-17

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у пленарному складі:

головуючого – Устименко В.Є.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Козлова А.Г., Лукаша Т.В., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Щотки С.О.,

розглянувши питання про підтвердження здатності кандидата на посаду судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду Єлфімова Олександра Васильовича здійснювати правосуддя у відповідному суді, стосовно якого оголошено перерву відповідно до абзацу другої частини першої статті 88 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»,

встановила:

Рішенням Комісії від 07 листопада 2016 року № 145/зп-16 оголошено конкурс на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду.

Єлфімов О.В. звернувся до Комісії із заявою про проведення стосовно нього кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду за спеціальною процедурою призначення.

Комісією 13 грудня 2016 року прийнято рішення № 106/вс-16, зокрема, про допуск Єлфімова О.В. до участі у конкурсі на посаду судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду.

Рішенням Комісії від 11 січня 2017 року № 2/зп-17 призначено кваліфікаційне оцінювання 653 кандидатів, допущених до участі у конкурсі на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, зокрема Єлфімова О.В.

Комісією 11 січня 2017 року прийнято рішення № 2/зп-16, зокрема, про допуск Єлфімова О.В. до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду.

Положеннями статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі - Закон) закріплено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з метою визначення здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, доброчесність.

Єлфімов О.В. 16 лютого 2017 року склав анонімне письмове тестування, за результатами якого набрав 81,75 бала, і згідно з рішенням Комісії від 17 лютого 2017 року № 12/зп-17 допущений до виконання практичного завдання на етапі іспиту під час кваліфікаційного оцінювання у межах процедури конкурсу до відповідних касаційних судів у складі Верховного Суду.

За результатами виконаного 21 лютого 2017 року практичного завдання Єлфімов О.В. набрав 74,5 бала та згідно з рішенням Комісії від 29 березня 2017 року № 22/зп-17 допущений до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди» у межах процедури конкурсу до Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду.

Згідно з абзацом третім пункту 20 розділу III Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16, (далі - Положення) під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та доброчесності.

Відповідно до положень статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності, яка надає, за наявності відповідних підстав, висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності.

Громадською радою доброчесності надано Комісії висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Єлфімова О.В. критеріям доброчесності та професійної етики, затверджений 12 квітня 2017 року.

Відповідно до висновку Громадської ради доброчесності:

1) кандидат входив до складу колегії при розгляді «справи Тимошенко», котра мала очевидний політичний підтекст, та весь процес супроводжувався процесуальними порушеннями, судові рішення всіх інстанцій мали характер свавільності, що суперечить статті 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

ГРД стверджує, що такі оцінки процесу давали уповноважені представники ЄС, а також прийняті окремі резолюції Європарламенту та Парламентської асамблеї Ради Європи та відповідне рішення Європейського суду з прав людини (від 30 квітня 2013 року).

Також ГРД вказала, що в реєстрі судових рішень відсутня ухвала суду касаційної інстанції від 29 серпня 2012 року в цій справі;

2) кандидат тривалий час перебував на території Росії у 2014 році з одночасним прийняттям у цей період судових рішень з очевидними помилками.

Відповідно до даних досьє кандидата останній ІНФОРМАЦІЯ_1. перебував у Росії. ГРД вважає тривалість перебування кандидата у Росії доказом контактів з представниками країни агресора, високопосадовцями-втікачами, а дії кандидата схожі на переховування у критичний для країни час та намагання ухилитися від можливої відповідальності.

Також ГРД виявила в ЄДРСР три рішення, прийняті у вказаний період, в яких фігурує прізвище кандидата та які містять очевидні помилки щодо дати їх розгляду.

Стосовно вказаних у висновку Громадської ради доброчесності доводів кандидат на посаду судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду Єлфімов О.В. надав усні та письмові пояснення, а також докази, які було оцінено Комісією під час співбесіди. Кандидат зазначив, що:

1) законність дій колегії суддів перевірялася ВРЮ, її рішенням від 04 серпня 2016 було відмовлено у відкритті дисциплінарного провадження стосовно всього складу колегії.

У рішенні ВРЮ вказала, що порушення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, констатовані ЄСПЛ у рішенні від 30 квітня 2013 року, стосуються обрання ОСОБА_1 запобіжного заходу у вигляді взяття під варту, а не змісту вироку Печерського районного суду. Рішення ЄСПЛ містить у розділі «Обставини справи» згадування про наявність ухвал ВССУ і не надає жодних оцінок таким ухвалам.

При прийнятті рішення 16 суддів ВСУ висловили окремі думки, в яких зазначили, що, прийнявши таке рішення, ВСУ вийшов за межі наданих йому Главою 32-1 КПК України процесуальних повноважень і вдавня до оцінки тих обставин, які не були предметом дослідження ЄСПЛ.

Кандидат вказує, що саме рішення було зареєстровано в ЄДРСР (№ 26092445) 23 вересня 2012 року та оприлюднено наступного дня, а ГРД не змогли знайти вказане рішення, оскільки здійснювали пошук за його прізвищем, а не за прізвищем головуючого судді Міщенко С.М. (оскільки у той час реєстрація судових рішень здійснювалася за прізвищем головуючого, а не доповідача);

2) вимушений був перебувати у м. Москва ІНФОРМАЦІЯ_2.

У розгляді справи № 5-786км14 кандидат взагалі участі не брав, що підтверджується протоколом автоматизованого розподілу, а зазначення його прізвища в ухвалі від 25 лютого 2014 року очевидно є технічною помилкою.

У текстах ухвал від 31 серпня 2015 року у справі № 5-5070ск15 та від 29 квітня 2015 року в справі № 5-2314ск15 було допущено технічні помилки

(вказано невірно 2014 рік). Відповідні описки виправлено ухвалами ВССУ від 25 квітня 2017 року, тобто вже після отримання кандидатом висновку ГРД.

Комісія вважає, що доводи, викладені у поясненнях кандидата, не спростовують твердження ГРД, виходячи з такого.

Верховний Суд України у постанові від 14 квітня 2014 року у справі вказав: «постановлені у кримінальній справі щодо ОСОБА_1 рішення про взяття її під варту знаходяться в органічному зв'язку з остаточним рішенням - обвинувальним вироком. Тому виявлені Судом порушення кримінального процесуального закону, допущені Печерським районним судом міста Києва під час вирішення питань про взяття під варту, істотно вплинули на остаточне рішення. Відновлення порушених прав ОСОБА_1 можливе лише шляхом скасування судових рішень щодо неї» (абзац 13 сторінки 4 - абзац 1 сторінки 5 постанови).

Верховний Суд України дійшов висновку про відсутність у даній кримінальній справі події злочину, передбаченого статтею 365 КК України (абзац сьомий сторінки 6 ухвали), а також про необхідність скасування всіх судових рішень у справі ОСОБА_1 як незаконних (абзац 9 сторінки 6 ухвали).

Таким чином, Верховний Суд України відніс до категорії незаконних у справі ОСОБА_1 й ухвалу колегії Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 29 серпня 2012 року, до складу якої входив Єлфімов О.В.

Комісія не проводить переоцінку прийнятих судових рішень за участю кандидата.

Відповідно до статті 1 Кодексу суддівської етики, затвердженого XI черговим з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року, суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Також згідно зі статтею 6 цього Кодексу суддя повинен виконувати свої професійні обов'язки незалежно, виходячи виключно з фактів, установлених на підставі власної оцінки доказів, розуміння закону, верховенства права, що є гарантією справедливого розгляду справи в суді, незважаючи на будь-які зовнішні впливи, стимули, загрози, втручання або публічну критику.

Відповідно до матеріалів досьє кандидата на посаду судді Верховного Суду Єлфімов О.В. у пункті 17 декларації доброчесності судді підтвердив, що не приймав одноособово або у складі колегії суддів рішення, передбачені статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні».

Однак насправді кандидат приймав рішення, передбачені статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні», а саме:

- ухвала ВССУ від 29 серпня 2012 року в «справі ОСОБА_1»;
- ухвала ВССУ від 06 червня 2012 року в справі № 5-823к12 (матеріали провадження розглянуті в рішенні Європейського суду з прав людини від 03 березня 2016 року в справі «Ярошовець та інші проти України»).

Відповідно до частини першої статті 88 Закону, якщо Громадська рада доброчесності у своєму висновку встановила, що суддя (кандидат на посаду судді) не відповідає критеріям професійної етики та доброчесності, то Комісія може

ухвалити рішення про підтвердження здатності такого судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді лише у разі, якщо таке рішення підтримане не менше ніж одинадцятьма її членами.

Дослідивши досьє кандидата, заслухавши доповідача, уповноваженого представника Громадської ради доброчесності та кандидата, 6 членів Комісії із 13, які брали участь у пленарному розгляді, дійшли висновку, що Єлфімов О.В. не підтвердив здатності здійснювати правосуддя у Касаційному кримінальному суді у складі Верховного Суду. Таким чином, рішення про підтвердження здатності кандидата здійснювати правосуддя у складі Верховного Суду не набрало необхідних для затвердження 11 голосів.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Положенням, Комісія

вирішила:

визнати Єлфімова Олександра Васильовича таким, що не підтвердив здатності здійснювати правосуддя у Касаційному кримінальному суді у складі Верховного Суду.

Головуючий

В.Є. Устименко

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.В. Василенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

А.Г. Козлов

Т.В. Лукаш

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

С.О. Щотка